

CBS – Copenhagen Business School 2016

Master I skat

Masterafhandling

Formueforvaltningsomkostninger og skat i danske pensionsordninger

(Asset Management and tax in the Danish Pension
Scheme)

Forfatter: Brian M. Rasmussen

Vejleder: Søren Bech

Indholdsfortegnelse

1.0 Executive Summary	4
2.0 Indledning og motivation	5
2.1 Problemformulering.	7
2.2 Afgrænsning.....	7
2.3 Metodevalg:.....	8
2.4 Strukturel opbygning	9
3.0 Pension generelt.....	10
4.0 Historisk udvikling i beskatningen af pensionsafkast.	13
4.1 Historisk tidslinie	13
4.2 Udvikling afgift og skat på pensionsordninger	15
5.0 Historisk udvikling i fortolkningen af fradrag for omk. til formue-forvaltning og hævnning uden afgift... ..	18
5.1 Lovgrundlag	18
5.2 Udbetaling fra pensionskonto uden afgift.....	18
5.3 Fradrag for formueforvaltningsomkostninger i pensionsordninger	20
6.0 Konkrete sager og afgørelse	23
6.1 Investering & Tryghed – fondsmæglerselskabers omkostninger TfS 1999, 862, dep	23
6.2 SKM2015.317.LSR – Afvis at udgifter til rådgivere i forbindelse med salg af unoterede aktier i en pensionskasse kan hæves på pensionskontoen uden 60 % afgift.....	26
6.3 SKM 2015.743.SR Fradrag for Porteføljerådgivning og service for en række pensionskunder med formuen placeret i et pengeinstitut.	27
6.4 SKM2016.156.SR Et engelsk selskab der har tilladelse til investeringsrådgivning og køb og salg af værdipapirer og porteføljepleje får bekræftet, at de må sidestilles med et danske fondsmæglerselskab.	28
6.5 Forskelle/ændring i den juridiske vejledning:	28
6.6 Hvad kan udledes af disse sager?	29
7.0 Regneeksempel – hvor meget betyder retten til at hæve uden afgift og fradraget	30
8.0 Er der forskel på rådgivning i bankerne om investeringsrådgivning i forhold til rådgivning om investering af rådgivere omfattet af lov om finansiel virksomhed § 343	32
9.0 Betaling for anden finansiel rådgivning.....	35
10.0 Lovforslag om afskaffelse af formueforvaltningsomkostninger i pensionsordninger.....	37
10.1 Resume af samrådsmøde 11-10-2013 Folketinget.....	40
11.0 Fortolkning af lovforarbejder, love og praksis bl.a jf. juridisk vejledning.	42
12.0 Konklusion	44
13.0 Perspektivering.....	46
14.0 Litteraturliste	48

Forkortelser

ABL – Aktieavancebeskatningsloven

AMBL – Arbejdsmarkedsbidragsloven

LL – Ligningsloven

LSP – Lov om social pension

KGL – Kursgevinstloven

PAL - Pensionsafkastbeskatningsloven

PBL - Pensionsbeskatningsloven

PSL – Personskatteloven

RAL – Realrenteafgiftsloven

SL - Statsskatteloven

LV – Ligningsvejledningen

1.0 Executive Summary.

Asset Management and tax in the Danish Pension Scheme

In this master thesis I will study the definition of expenses for asset management in the Danish Pension scheme.

A fundamental principle in Danish tax law, is that fees that contribute to tax income are deductible.

But as I will show later in the assignment it is only in some cases the expenses for wealth management are deductible, and in other cases they are not deductible.

The Danish Tax Department has a definition, that is quite narrow. In their definition investment advisers' fees outside the banking system, are not allowed to get deductions in the tax.

I will try to research in which cases the fees are deductible, and when they are not.

Furthermore, I will study if it is the correct way, that the Danish Tax System interprets the intentions with the law.

In 2011 there was a law proposal to remove the possibility for deductions in the pension scheme.

The law was changed at last, and the deduction scheme, was postponed to 2014. I will study what happened - and why they not until now, have been able to remove the deductions.

2.0 Indledning og motivation

Når der er overskud i økonomien og penge skal placeres med en lidt længere horisont, er der basis for at investere pengene i værdipapirer.

Pensionskunderne har ofte behov for at få rådgivning til hvordan pengene placeres bedst muligt, da mange kunder ikke har tid og ekspertise til at investere pengene selv,

Rådgivning om investering er ikke gratis, og så er det relevant at se på om rådgivningsomkostningerne er fradragsberettigede i det skattepligtige afkast der opnås.

Et grundlæggende princip i danske skatteret er, at udgifter til at erhverve skattepligtig indkomst er fradragsberettigede – men sådan er det ikke altid.

Reglerne for fradrag af rådgivningsomkostninger til investering kan deles op i 3 kategorier:

1. SL § 6 stk. 1 - ved Beregningen af den skattepligtige indkomst bliver at fradrage:
 - a. Driftsomkostninger, dvs. de Udgifter, som i Aarets løb er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde Indkomsten.

Altså fradrag hvis den kan indeholdes under driftsomkostninger.

I praksis gælder reglen for erhvervsdrivende , men principielt også privatpersoner.
2. Som udgangspunkt er omkostninger til formueadministration for privatpersoner dog kke fradragsberettigede jf. ligningslovens § 17 C fra 1989
3. Omkostninger til formueadministration i en pensionsordning, er fradragsberettigede jf. Pensionsafkastbeskatningslovens § 9, stk. 2.

For erhvervsdrivende er der fradragsret for rådgivningsomkostningerne, men ikke for privatpersoner fra 1989. Men for personer som investerer via en pensionsordning er der alligevel fradragsret.

Derfor er udgangspunktet, at omkostningerne for investeringsrådgivning på en pensionsordning bliver fratrasket før afkastet til beskatning, og dermed bliver afkastet nettobeskattet. Som jeg senere vil beskrive i opgaven, kan udgiften til formueforvaltning desuden hæves på kundens konto uden at udløse afgift. Det vil derfor også reducere den indkomstskat /afgift der skal betales ved udbetaling af ordningen, da saldoen på det tidspunkt jo vil være mindre.

Rådgiveromkostninger til investering – generelt kaldet formueforvaltningsomkostninger er en bred vifte af ydelser, som tidligere kun blev leveret af banker og pensionskasser.

Nu er der også kommet andre eksterne udbydere på markedet, der også tilbyder rådgivning - og kunden kan også vælge selv at investere og få lejlighedsvis rådgivning.

Der er også i de senere år kommet nye produkter på markedet, som kundens egen bank ikke nødvendigvis tilbyder i ordningerne – f.eks. unoterede aktier, ETF'er¹, certifikater mm.

Der sker også en udvikling i hjælp til investering og allokering af pensionsmidler via internettet, hvor computerbaserede modeller hjælper kunden med at placere pengene bedst muligt.

Rådgivningsomkostninger bliver dog defineret forskelligt i forhold til, hvad der kan hæves på en pensionskonto uden afgift og kan fradrages i skattegrundlaget.

Derfor skal kunden ikke alene vurdere hvor det er muligt at få den bedste rådgivning i forhold til prisen, men også hvordan påvirker det afkastet efter skatter og afgifter.

¹ Exchange Traded Funds

2.1 Problemformulering.

Som privatkunde der ikke selv ønsker at forvalte sin formue i pensionsordninger, er der flere forskellige muligheder for at vælge løsninger. Kunden kan lade sin bank håndtere investeringerne med en porteføljeaftale med investeringsforeninger, en puljeordning eller Han kan også vælge at betale for rådgivningen hos en ekstern investeringsrådgiver, der så rådgiver om hvilke placeringsløsninger der er optimale for kunden

Selvom prisen for tilnærmelsesvis den samme rådgivning begge steder var præcis den samme, vil der i den ene situation være fradrag for omkostningerne men ikke i den anden situation.

I pensionsordningen kan omkostninger til formueforvaltning nogen gange blive hævet på pensionskontoen. Beløbet vil også blive modregnet i bruttoafkast og dermed blive fradragsberettiget og ikke momspligtigt. Da det hævede beløb jo gør saldoen mindre vil den beregnede afgift eller skat ved udbetaling også blive mindre.

Opgaven her vil sætte fokus på hvornår og hvorfor at formueforvaltningsomkostningerne er fradragsberettiget og hvornår ikke?

Hvis kunden har mulighed for at reducere sin skatte- og afgiftsbetaling med det honorar, som skal betales for formuerådgivning, vil det være mere attraktivt end hvis kunden ikke har mulighed for at fradrage honoraret. Det er dog ikke alle udbydere af rådgivning om formueforvaltning, som har denne mulighed, selvom de måske tilnærmelsesvis tilbyder den samme ydelse.

Opgaven vil også se på om det er den korrekte fortolkning af hvilke udbydere som er omfattet af reglen, og hvem som ikke er, og årsagen hertil.

I 2011 var der et lovforslag om at fjerne fradragsretten for formueforvaltningsomkostninger i pensionsordninger. Men det blev ændret til at PAL afgiften i stedet blev hævet fra 15 % til 15,3 % - også skulle det tages op igen i 2014. Denne aftale er nu blevet forlænget uden om folketetinget.

Hvad var årsagen til lovforslaget – og hvad var årsagen til at den blev permanent?

2.2 Afgrænsning

Opgaven vil udelukkende se på beskatning af privatpersoner og deres beskatningsmæssige aspekter ved investering via pensioner.

Pga. opgavens omfang vil jeg fokusere på pensionsordninger i pengeinstitutter, og ikke pensionselskaber, på trods af at der er tilsvarende udfordringer der. I pengeinstitutter kan der kun laves opsparinger og ikke forsikringer.

Jeg vil heller ikke beskæftige mig med momsområdet på trods af at der er en tilsvarende udfordring der. Reglerne for moms for formueforvaltning og finansiell rådgivning er i høj grad styret af EU-retten.

Jeg beskæftiger mig ikke med investeringsforvaltningsselskaber i opgaven, da det er uden for den sammenligning imellem investeringsrådgiveres og bankers rådgivning jeg ønsker at foretage.

Investeringsforvaltningsselskaber er fondsmæglerlignede selskaber, som siden 2013 også er omfattet af de samme regler som fondsmæglerselskaber for så vidt angår mulighederne i pensionsordninger.

2.3 Metodevalg:

Afhandlingen vil beskrive, analysere og systematisere gældende ret, og følger dermed den retsdogmatiske metode

Opgaven vil tage udgangspunkt i Pensionsafkastbeskatningsloven (PAL) og Pensionsbeskatningsloven (PBL)

Udledning af gældende ret starter således med en fortolkning af lovteksten. Formålet med loven vil blive inddraget igennem analyser af lovforarbejder samt de spørgsmål og svar som er fremkommet i forbindelse med lovgivningsprocessen. Dermed bliver fortolkningen af loven også subjektiv.

Lovforarbejderne benyttes hyppigt som fortolkningsbidrag til lovreglerne. Hvis faktum ikke umiddelbart kan fortolkes af lovbestemmelsen, skal sagen prøve at løses ved en formålsfortolkning af lovbestemmelsen.

Som udgangspunkt skal de egentlige lovarbejder tillægges en høj retskildeværdi (12), mens spørgsmål og svar har været mere omdiskuteret.

Der vil blive inddraget bekendtgørelser, vejledninger, praksis og administrativ praksis i det omfang at bestemmelser og forarbejder ikke giver en fyldestgørende vejledning i anvendelsesområdet.

Vejledninger er retningslinier for forståelse og anvendelse af lovgivningen. Retningslinier og afgørelser truffet af skatteministeriet er ikke nødvendigvis gældende ret og er derfor ikke bindende for borgerne.

Domstolsafgørelser spiller en stor rolle for retstilstanden. Vurdering af Retskildernes hierarki er også relevant. I denne opgave er det primært relevant at loven og dens forarbejder, har højere retskildeværdi end den juridiske vejledning.²

2.4 Strukturel opbygning

Jeg har valgt at opbygge opgaven ud fra følgende model.

Første del vil fokusere på den historiske udvikling i pensionsordninger og pensionsafkast, da det er vigtigt for forståelsen af udviklingen, at kende til hvad baggrunden og hensigterne har været efterhånden som fradragsregler og beskatning blev indført.

Anden del vil se på udviklingen i:

- 1) at kunne hæve fra en pensionskonto uden at det udløser afgift
- 2) fradrag for formueforvaltningsomkostninger inden afkastbeskatning

og den udviklingen til hvordan reglerne er blevet fortolket, som de gør i dag.

Tredje del vil analysere fortolkningen af hvornår er der fradrag for formueforvaltnings-omkostninger og hvornår at fradraget ikke bliver anerkendt.

Fjerde del vil beskæftige sig med det lovforslag som i 2011 var fremsat om at afskaffe fradraget for formueforvaltning i pensionsordninger.

3.0 Pension generelt

Siden 1800 tallet har der været pensionsordninger i Danmark. Oprindeligt for at forsørge enker. Bl.a. ved at flere ligestillede indenfor f.eks. landbruget forsørgede enker og børn, hvis en af forsørgerne døde. Landmanden betalte hans del til kassen, og var så sikker på at hans familie ikke endte på fattiggården.

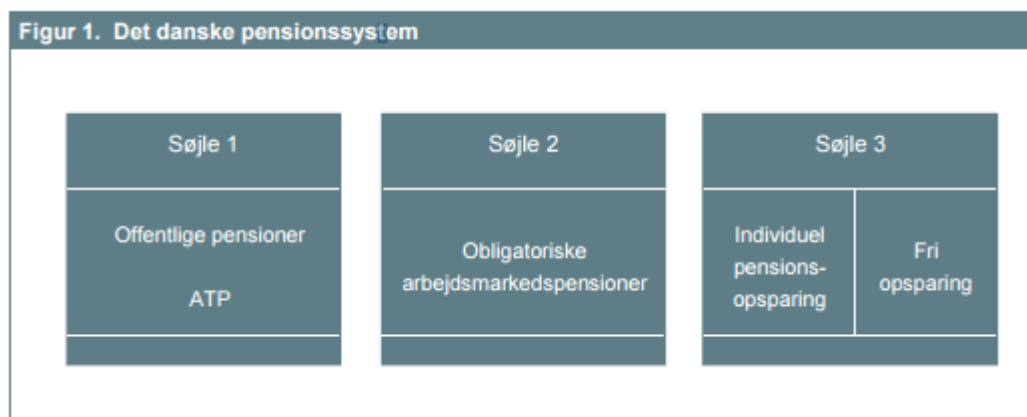
Det var dog ikke altid sikkert nok, for kom der en epidemi eller en krig, så var der ikke nok penge i kassen til at forsørge alle de efterladte enker og børn.

Det var en af måderne at forsørge enkerne på. En anden måde var "Præstekald med tilhørende enke". Hvis præsten døde før hustruen, skulle den nye præst, for at få embedet, gifte sig med enken og forsørge hende og hendes børn. Praktisk, men har sikkert også givet en del udfordringer hos de unge præster.

Omkring 1870 opstod de første muligheder for at lave livsforsikringer, og der kom også tjenestemandspensioner og det vi i dag kender som livs- og pensionsforsikringsselskaber³

I Danmark har vi valgt en model hvor der er en minimumsydelse til folk der ikke har arbejdsindkomst, og en pension til folk der ikke arbejder længere.

Folkepensionen er sikkerheden for at der kommer en vis minimumsindkomst, når arbejdsindkomsten bortfalder og der ikke sker et markant fald i levestandarden.

4

Pensionssystemet består af 3 søjler. Offentlige pensioner, arbejdsmarkedspensioner som er baseret på frivillige aftaler mellem arbejdsmarkedets parter men obligatoriske for de lønmodtagere som er omfattet af overenskomster og privat pensionopsparing.

Den offentlige pension er en rettighed, som skal sikre en vis minimumsindkomst for alle. Den offentlige pension er finansieret af skatter og der sker en omfordeling af værdierne, da udbetalingen ikke er afhængig af hvor meget du har betalt i skat.

³ Grundlæggende pensionsbeskatning af Mie Paludan

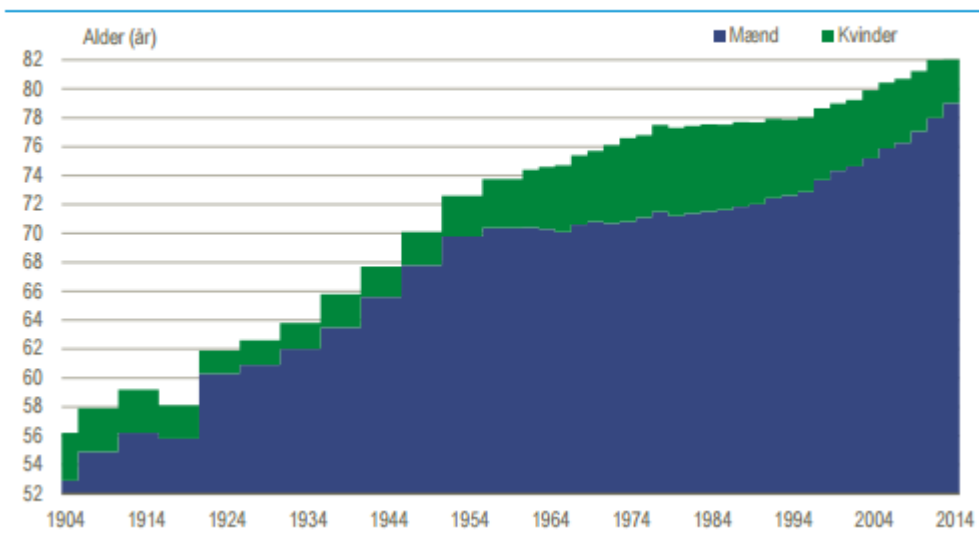
⁴ Pensionskommissionen – internationalt anerkendt, men ikke problemfrit 2014

Arbejdsmarkedspensioner er aftalt via en overenskomst, og er bidragsbaserede, så jo mere du sparer op – jo mere kan du få til din alderdom.

Den individuelle opsparing til pension giver mulighed for at den enkelte borger, selv kan spare op til senere – og det kan blandt andet være ud fra et skattemæssigt incitament, ved en lavere skat ved udbetaling, end ved at få pengene nu.

Middellevetiden i samfundet stiger. I 2013-2014 var den 78,5 år for mænd og 82,7 år for kvinder. Det er henholdsvis 3,3 år og 2,8 år højere end 10 år før⁵. Dermed bliver behovet for pensionsopsparing også tilsvarende større.

Middellevetid for 0-årige. 1904-2014
Life expectancy. 1904-2014

Danmark statistik, Befolkningsudvikling 2014.

Det er ikke holdbart og derfor har der været en interesse for:

1. at fjerne efterlønnen.
2. At hæve folkepensionsalderen, så den bliver reguleret med den gennemsnitlige levealder fratrasket en forventet folkepensionsperiode på 14, 5 år ⁶
3. at motivere befolkningen til at spare op til egen alderdom og aftrappe folkepensionen til de borgere som selv har andre indkomster.

Motivationen er så igennem årene sket ved forskellige tiltag. Alt fra tvungne pensionsindbetalinger ATP, LD og arbejdsmarkedspensioner. Til skattebegunstigelse af afkast, fradrag ved indbetalinger, og lavere skat ved udbetalinger.

I dag er pensionerne hovedsageligt ATP, arbejdsmarkedspension, aldersopsparing, ratepension og livrente.

⁵ Danmarks statistik, Befolkningens udvikling 2014, side 39 og 40

⁶ Velfærdsreformen, forslag til lov om ændring af lov om social pension 4. nov. 2015.

Der har været en voldsom udvikling i opsparingerne til pension. Pensionsformuen var i 2012 på 3.600 mia. kr. og i 2003 var den på 1.600 mia. kr. (tabel 1.a)

Tabel 1a Udviklingen i bruttopensionsformuen 2003-2012

Mia. kr.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Gns. 2003- 2012 (pct.)	Gns. 1984- 2012 (pct.)
Livsforsikringsselskaber	732	810	953	1.010	1.054	1.119	1.212	1.351	1.496	1.682	9,7	10,1
Pensionskasser	340	378	424	445	455	439	481	529	609	622	6,9	8,5
Pengeinstitutter	215	244	299	347	376	309	379	405	399	438	8,2	8,5
ATP	263	307	365	372	389	564	609	758	776	791	13,0	11,6
DMP og SP	43	46	51	54	54	45	4	2	2	3	-	-
LD	54	58	64	64	63	59	60	57	59	62	1,5	4,6
Pensionsformuen	1.648	1.844	2.155	2.292	2.391	2.535	2.744	3.103	3.341	3.598	9,1	9,6
Procentvis vækst	9,3	11,9	16,9	6,4	4,3	6,0	8,3	13,1	7,7	7,7	-	-
Pensionsformuen i pct. af BNP	118	126	139	140	141	145	165	176	186	197	5,9	5,3

Anm.: Pensionsformuerne i pensionsinstitutterne er opgjort som summen af passiverne inkl. egenkapital og eventuelle gældforpligtigelser.

Kilde: Finanstilsynet, ATP's og LD's årsrapporter

I Livsforsikringsselskaber og pengeinstitutter, som er de frivillige ordninger, er formuen fra 2003 til 2012 vokset med 123 procent fra 947 mia. til 2.114 mia.

Overordnede regler for pensionsordninger i pengeinstitutter.

Pensionstype	Fradrag ved indbetaling	Skat/afgift ved udbetaling
Aldersopsparing	Intet fradrag	Ingen afgift
Kapitalpension	Ikke muligt længere	40 % afgift
Ratepension	Fradrag i personlig indkomst	Personlig indkomst 37 % og 52 % i gns. Kommune excl. kirkeskat

4.0 Historisk udvikling i beskatningen af pensionsafkast.

4.1 Historisk tidslinie

Lovteksten for fradrag af formueforvaltningomkostninger i en pensionsordning er i sin enkelthed:

Pensionsafkastbeskatningslovens §9, stk. 2. :

Ved opgørelsen af beskatningsgrundlaget efter § § 3, 6 og 7 kan de omkostninger, der i indkomståret er afholdt til forvaltning af den skattepligtige indkomst fradrages.....Omkostningerne opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler om skattepligtig indkomst....

Men før vi kom hertil har der været en masse historie, som har ledt til hvor vi er i dag. Historien om dette tema, giver god mening at komme ind på – da det giver grundlaget for, hvad der bliver betragtet som fradragsberettigede formuerådgivningsomkostninger.

Fortolkningen af hvilke udgifter som er fradragsberettiget, bliver også koblet sammen med hvilke udgifter der kan trækkes på en pensionskonto uden at udløse afgift.

1912	Skat på udbetalinger fra forsørgelseskasser – statsskatteloven
1972	Pensionsbeskatningsloven indføres
1983	Midlertidig formueafgift 2,5 % af formuen. Den første skat på pensionsformuer. Det lyder højt i dag – men realrenten var i runde tal 10 % på daværende tidspunkt. Renten var ca. 20 % og inflationen på ca. 10 % ved udgangen af 1982 ⁷
1984	Realrenteafgift – hensigt at afkast blev reduceret til inflation + 3,5 % 1 % fradrag i realrenteafgiftsgrundlag, som kompensation for udgifter til formueforvaltning.
1987	Mulighed for at oprette ratepensioner i banker
1989	Frdrag for formueforvaltning private afskaffes jf. LL § 17 C med virkning fra skatteåret 1990
1992	Der indføres et fradrag incl. rådgivningsomkostninger for at sidestille med puljeomkostninger. Der defineres hvilke udgifter til rådgivning, som kan hæves på en pensionskonto uden afgift.
1999	Udvidelse til at fondsmægler omkostninger kan hæves på en pensionskonto uden afgift – indskrænkende fortolkning af fradrag for rådgiveromkostninger - men hvad med bankernes ”ikke skønsmæssig porteføljepleje”

⁷ Det økonomiske Råd, formandsskabet, Dansk Økonomi december 1983 side 28

2000	Indførelse af pensionsafkastloven – populært kaldes PAL afgift. Fradrag for formueforvaltningsomkostninger i pensionsafkastskattegrundlaget. - hovedregel følger fradrag for omkostninger jf. skattepligtig indkomst Fra 1/1 2000 Skat 26 % i skat af afkast fra obligationer, ejendomme, pantebreve – Ny beskatning af afkast på Aktier 5 %
2001	Forenkling af pensionsafkastbeskatningsloven. En fælles afkastskat på 15 %.
2011	Lovforslag om at fjerne fradrag for formueforvaltningsomkostninger Afvist for hurtigt / besværligt Forhøjelse PAL skat til 15,3 % Satsen tilbage til 15 % igen i 2014, jf. forarbejdninger i loven.
2014	Forlængelse af 15,3 % beskatning - problematisk – ikke en folketingsbeslutning
2015	Sag unoterede aktier SKM2015.317.LSR - Definition af rådgivningsomkostninger - indskærpet i forhold til tidligere regler ifølge SKAT
2015	Sag investeringsrådgiveromkostninger SKM 2015.743.SR - afvist pga. – ikke skønsmæssigt formuepleje.
2016	Engelsk investeringsselskab får bekræftet at deres ydelse er sammenlignelig Med fondsmæglerselskaber.

4.2 Udvikling afgift og skat på pensionsordninger

Før 1983 var der ingen skat af afkast på pensionsordninger og dermed heller intet fradrag.

I 1983 kom den midlertidige formueafgift.

Den midlertidige formueafgift var en afgift på 2,5 % af ultimo værdien af pensionsformuen.

Det lyder meget højt i dag når vi ser på det lave renteniveau, hvor et hus kan finansieres til knap 3 % fast rente i 30 år.

Men på daværende tidspunkt var obligationsrenten omkring 22 % i efteråret 1982 og var faldet til 13-14 pct. i foråret 1983. Så der havde været nogen meget kraftige kursstigninger på obligationer i 1983. Med en rente på 22 % og 2,5 % i afgift af formuens størrelse så var der jo stadigvæk et godt afkast til pensionsopsparerne⁸.

I 1984 blev realrenteafgiften indført. Realrenteafgiften var et kompliceret regnestykke. Hensigten var at der skulle være skat på bestemte aktiver, så afkastet efter skat svarede til den aktuelle inflation med et tillæg på 3,5 %.

Det vidner om det høje inflations- og renteniveau som var gældende dengang, og et ønske om at beskatte de meget store nominelle afkast i den periode.

Realrenteafgiftssatsen svingede fra 56,9 % i 1987 til 33,8 % i 1999 til og i 1984 gav det et skatteprovenu på ca. 5 mia. kr. ud af en pensionsformue på 275 mia. kr. Pensionsformuen svarede til 49 % af BNP i 1984⁹

Det var dog ikke afkast af alle aktiver som blev beskattet. Det var i praksis primært renter og kursgevinster fra obligationer, pantebreve, indeksobligationer og valutagevinster. Bl.a. var afkast fra aktier og ejendomme fritaget for afgiften.

I 1986 blev afkast af fast ejendom delvist inddraget og i 1998 blev også afkast af aktier inddraget i afgiftsgrundlaget med en skattesats på 5 %.

Da der ikke blev givet fradrag for formueforvaltning fik pensionsopsparerne i stedet 1 % fradrag i realrenteafgiftsgrundlag.

Ophævelse af fradragsretten for udgifter til formueadministration for private

I 1989 ophæves fradragsretten til formueadministration for privatpersoner. Det drejede sig om fradragsretten udgifter til depotgebyrer, boksleje, kontooversigter samt administration og rådgivning vedrørende værdipapirer og indestående.

Pinsepakken i 1998 betød blandt andet, at pensionsafkastbeskatningslovens blev indført med virkning fra 2000 og at realrenteafgiftsloven udgår. (lov nr. 428 af 26.6.1998)

Den lave inflation og det relativt lave renteniveau havde betydet at indtægterne til statskassen var blevet mindre og at det ikke gav mening med en skat som var afhængig af renteafkast.

⁸ Det økonomiske Råd, formandsskabet, Dansk Økonomi december 1983 side 28

⁹ Skatteministeriet: beskatning af pensionsafkast 2002

Skattesatsen på 5 % på aktieafkast blev videreført, men der blev indført en skat på 26 % af obligationsafkast, som de mest væsentlige punkter i denne kontekst.

I 2000 var der fra regeringens side et ønske om:

1. at forenkle pensionsafkastbeskatningsloven ved at lave en fælles skattesats ved beskatning af formueafkast i pensionsordninger.
2. at styrke aktiemarkedet og især den del af aktiemarkedet hvor prisdannelsen i begrænset grad er internationalt bestemt – altså mindre danske aktier. Det skulle ske ved at give pensionsbranchen bedre muligheder – bl.a. skattemæssigt til at forvalte investeringer i små og mellemstore virksomheder. Noterede og unoterede aktier vil få regler som er mere ens, og der vil være mere fleksible regler.¹⁰

I 2001 ved lov nr. 1294 af 20 december 2000 med virkning fra skatteåret 2001 blev der indført en fælles skattesats på 15 %. Omlægningen skulle være provenuneutral.

Dermed blev beskatningen af obligationer nedsat fra 26 % til 15 %. Aktieafkastskatten blev hævet fra 5 % til 15 % og det blev en lagerbeskatning.

Tabel 2 a: Skatteprovenuet for 2008-2014

Afgiftspligtige/ skattepligtige	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*			
	Mia. kr.									
Pengeinstitutordninger	0,3	0,6	3,7	0,5	3,1	-	-			
Institutioner	10,8	9,1	34,1	38,9	41,1	-	-			
I alt	11,1	9,7	37,8	39,4	44,2	42,1	23,9			
Andel af BNP, pct.	0,6	0,6	2,1	2,2	2,4	2,3	1,3			

* Skøn december 2013.

Anm: Opgørelsen ovenfor adskiller sig fra NR-opgørelsesformen ved at inkludere provenuet fra Den Sociale Pensionsfond (DSP).

Tabel 2 b: Afgiftsprovenuet for 1998-1999 og skatteprovenuet for 2000-2007

Afgiftspligtige/ skattepligtige	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Mia. kr.									
Pengeinstitutordninger	1,5	1,8	2,0	0,6	0,4	0,9	1,4	3,4	4,7	2,6
Institutioner	13,8	19,4	12,9	1,7	2,8	6,4	23,7	34,9	7,9	2,4
I alt	15,2	21,2	14,9	2,3	3,2	7,3	25,1	38,3	12,6	5,0
Andel af BNP, pct.	1,3	1,7	1,2	0,2	0,2	0,5	1,7	2,5	0,8	0,3

Anm: Opgørelsen ovenfor adskiller sig fra NR-opgørelsesformen ved at inkludere provenuet fra Den Sociale Pensionsfond (DSP).

¹⁰ Forslag til lov om ændring af pensionsafkastbeskatningsloven – skriftlig fremsættelse 1. nov. 2000 – L71

¹¹ <http://www.skm.dk/skattetal/statistik/provenuoversigter/pensionsafkastskat-og-realrenteafgift-1998-2013>

I 2002 forventes skatteprovenuet i et normalt år at ligge på 15-17 mia. årligt. Pensionsformuen var i 2002 ca. 1.500 mia. kr. hvilket svarer til 113 pct. af BNP – En markant udvikling i forhold til 1984.¹²

I 2012 var pensionsformuen vokset til 3.598 mia. kr. og nu forventes der et afkast på 25 – 30 mia. kr.¹³

Det er interessant at estimatet for provenu af pensionsafkastskatten i 2012 var et afkast på 7 pct. for aktier – og 5 % for obligationer – og på nuværende tidspunkt er der markant lavere forventning til afkast.

Forventninger afkast fra brancheforeningen Forsikring og pension:

Forventet afkast før skat på:	Fra 1. februar 2016	Fra 1. januar 2020
Obligationer	2,50 %	4,00 %
Indeksobl. Efter inflation	1,50 %	2,00 %
Aktier	5,50 %	7,00 %
Alternative inv. Og ejendomme	5,50 %	7,00 %

Delkonklusion:

Borgernes eget incitament til at spare op til pension, har meget stor betydning for det danske velfærdssystem og samfundsøkonomien.

Pensionsordningers fradrag og skatteregler ved udbetaling, har en stor skattemæssig betydning for samfundet, og udviklingen i pensionsformuernes størrelse, betyder at bidraget til statens finanser bliver af større og større betydning. Der ligger meget store beløb i latente skatter på sigt, og det har meget stor samfundsmæssig betydning hvordan de bliver brugt bedst muligt.

Det lave renteniveau p.t. kan betyde manglende indtægter i statskassen i forhold til de forventede indtægter.

¹² Og ¹³ Skatteministeriet: beskatning af pensionsafkast 2002

5.0 Historisk udvikling i fortolkningen af fradrag for omk. til formueforvaltning og hævning uden afgift.

5.1 Lovgrundlag

PAL § 3, stk. 1. til beskatningsgrundlaget medregnes alle former for formueafkast af

1 (ordninger i penge- og kreditinstitutter, der er nævnt PAL kapitel 1(...))

PAL § 9, stk. 2. § 9. Stk. 2. Ved opgørelsen af beskatningsgrundlaget efter §§ 3, 6 og 7 kan de omkostninger, der i indkomståret er afholdt til forvaltning af den skattepligtige formue, fradrages, jf. dog 2. pkt. For forsikringer uden ret til rentebonus fradrages i beskatningsgrundlaget efter §§ 4 eller 4 a de omkostninger, der i indkomståret er afholdt til forvaltning af forsikringen. Omkostningerne opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler om skattepligtig indkomst. ...

Pensionsbeskatningslovens § 28, stk. 1

Ved udbetaling fra en kapitalforsikring eller opsparing i pensionsøjemed i tilfælde, der ikke omfattes af §§ 25 og 27, svares en afgift på 52 pct. af det udbetalte beløb.

Pensionsbeskatningslovens § 29, stk. 1

Ved udbetalinger, der ikke omfattes af § 20 eller §§ 29 A-C, fra en pensionsordning med løbende udbetalinger eller fra en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed svares en afgift på 60 pct. af det udbetalte beløb, jf. dog 2.-4. pkt. (...)

I bemærkningerne til lovforslaget at fradraget for formueforvaltning, skal gælde alle skattepligtige efter pensionsafkastbeskatningsafkastloven. Altså både forsikringsselskaber, pensionskasser og –fonde jf. PAL § 1, stk. 1. og indehavere af pensionskonti i pengeinstitutter jf. PAL § 1, stk. 2.

5.2 Udbetaling fra pensionskonto uden afgift.

Grundlæggende: Omkostningerne opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler om skattepligtig indkomst jf.

PAL § 9, stk. 2. § 9. Stk. 2

Grundlæggende princip i den danske skatteret, om at når den skattepligtige indkomst skal gøres op, kan de omkostninger som har været med til at skabe indkomsten trækkes fra.

I alle de sager der har været er fradraget for udgifter til formueforvaltning i høj grad blevet fortolket som de samme regler for hvornår der kan hæves fra en pensionskonto uden at udløse afgift.

Ifølge Pensionsbeskatningslovens (§ 29, stk. 1.) skal der betales 60 % i afgift af udbetalinger og lignende fra pensionsordninger. Det skal ske hvis det drejer sig om udgifter som ikke er omfattet af PBL § 20 - udbetalinger som

skal medregnes i den skattepligtig indkomst eller PBS § § 29 A-C, som grundlæggende er en betaling af afgift på 40 % på kapitalpensioner.

I Pensionsbeskatningslovens § § 28 og 29 er der ikke gjort undtagelser for udgifter til porteføljepleje – men i praksis er der gjort undtagelser.

Det interessante i dette tilfælde er hvordan vi er kommet fra lov til praksis, og om praksis er i overensstemmelse med de intentioner, som var udgangspunktet for loven.

Før 1983 var der jo ikke skat/afgift på pensionsordninger, og dermed var fradrag ikke et issue. Men der var jo stadigvæk omkostninger til formueforvaltning.

Så på daværende tidspunkt, var det altså et spørgsmål om udgifterne kunne hæves på kontoen uden at udløse en afgift jf. PBL § § 28 OG 29, stk. 1.

Den oprindelige fortolkning af, at der kunne hæves fra pensionskontoen uden afgift kommer fra TfS 1992, 61 DEP. Anvendelse af midler fra kontoen til rådgivning anses ikke for at være en skatte- og afgiftspligtig udbetaling.

Den fortolkning hænger sammen med en udtalelse fra skatteministeriet i TfS 1992, 42 DEP.

Her udtaler departementet at: efter praksis anses betaling af handelsomkostninger (kurtage) ved handel med værdipapirer, der ligger i individuelt depot, ikke for at være en skatte- og afgiftspligtig udbetaling fra ordningen efter pensionsbeskatningsloven. For pensionsopsparingskonti tilknyttet puljeindlån anses hverken betaling af handelsomkostninger eller løbende administrationsgebyr med midler fra puljen for at være en skatte- og afgiftspligtig udbetaling efter pensionsbeskatningsloven. **På tilsvarende vis finder departementet heller ikke, at anvendelse af midler fra kontantkontoen i forbindelse med individuel rådgivning vedrørende køb og salg af værdipapirer i individuelt depot skal anses for at være en skatte- og afgiftspligtig udbetaling.** Beløbet kan derfor efter departementets opfattelse debiteres kontoen uden skatte- og afgiftsmæssige konsekvenser efter pensionsbeskatningsloven.

Ønsket var at ligestille kunder som har valgt individuel rådgivning med kunder der havde valgt en puljeordning.

Skatteministeriet har så suppleret med en indskrænkende fortolkning af hvilke udgifter som er omfattet.

Der var et ønske om at friholde pengeinstitutter og skattemyndigheder fra en kontrolfunktion om bilagene virkelig vedrører pensionskontoen eller anden finansiel rådgivning, herunder eventuelle forsøg på at omgå den manglende fradragsret for formueforvaltning.

Derfor blev det bestemt at det kun var gebyrer for rådgivning der var ydet af pengeinstituttet der kunne hæves uden afgift.

Da realrenteafgiftsloven og afkast af pensionsordninger blev belagt med en afgift, blev det relevant at se på formueforvaltningsomkostningernes indvirkning på beregning af afgiften.

Før pensionsafkastbeskatningslovens indførelse i 2000 skete fradraget ved at pensionsopsparerne fik det tidligere nævnte 1 % fradrag i realrenteafgiftsgrundlaget.

5.3 Fradrag for formueforvaltningsomkostninger i pensionsordninger

Som udgangspunkt er udgifter til formueforvaltning ikke fradragsberettiget for privatpersoner jf. Ligningslovens § 17 C som blev gennemført ved lov nr. 19. dec. 1989. Udgifter til depotgebyrer, boksleje, kontooversigter samt administration i øvrigt vedrørende værdipapirer og bankindeståender, der er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde kapitalindkomst jf. person skattelovens § 4, eller aktieindkomst jf. personskattelovens § 4 a, kan ikke fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Dermed er disse omkostninger ikke fradragsberettigede omkostninger. Se f.eks. jf. PSL § 4 bl.a. SKM2006.409.LSR – i praksis for privatpersoner.

Men der var et ønske om at gøre det anderledes i pensionsordninger.

Lovforslag L71 2000/2001-2, svar på spm. 9 (Lov nr. 1294 af 20. december 2000 - den tidligere pensionsafkastbeskatningslov)

Jf. ovennævnte lovforslag indføres der fuldt fradrag for omkostninger til formueforvaltning jf. lov 2000. §5 + §5a, stk. 1 i pensionsordninger.

Da forslaget blev fremsat til Folketinget af skatteminister Ole Stavad, var det for at indføre et generelt fradrag for omkostninger til formueforvaltning.¹⁴

Udgifter til formueadministration kan fratrækkes ved opgørelsen af PAL grundlaget – se kommentarer til **PAL § 9, stk. 2 – ændret ved lov** nr. 1535 af 9/12 2007 – tidligere PAL § 5 fra lov nr. 1294 af 20. december 2000.

Fradragsretten er indført ved lovforslag L71 2000/2001-2 (lov nr. 1294 af 20. december – den tidligere pensionsafkastningslov).

Reglens udgangspunkt er at omkostningerne opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler om skattepligtig indkomst.

¹⁴ 2000-01 - Fremsættelsestale: L 71 (som fremsat): Forslag til lov om ændring af pensionsafkastbeskatningsloven, kursgevinstloven og selskabsskatteloven. (Omlægning af beskatningen af pensionsafkast).

”Det følger af **SL § 6, stk. 1, litra a**, at udgifter til formueadministration kan fradrages, hvis udgiften har direkte sammenhæng med erhvervelsen af skattepligtig indkomst.

Allerede fastslået ved dom fra 1942 (UfR 1942.278 H).

Hvis udgifterne i stedet tjener til at sikre den del af selskabets formue, som kan afhændes skattefrit, vil fradrag ikke blive godkendt – med enkelte undtagelser SKM2012.13.HR

Af lovforslaget L71, § 5 a er teksten....de omkostninger, der er afholdt i indkomståret til forvaltning af den skattepligtige formue jf. § 2, stk. 1., fradrages ved opgørelsen af beskatningsgrundlaget. Omkostningerne opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler om skattepligtig indkomst.

Der blev indført et fradrag for udgifter til formueforvaltning – og dermed vil afkast gå fra en brutto beskatning til at blive nettobeskattet. Nettobeskatningen skulle tilskynde til at investere i små og mellemstore virksomheder, da det typisk er forbundet med større omkostninger at udvælge og overvåge den type investeringer. Desuden skulle fradraget modvirke at der blev færre investeringer i små og mellemstore virksomheder, på grund af den nye skat på aktieafkast.

I bemærkningerne til lovændringen er det nævnt at baggrunden for indførelse af fradrag for omkostninger til formueforvaltning blandt andet var ”...nettobeskatning vil skabe parallelitet i forhold til selskabsbeskatningen for så vidt angår formueadministration”.¹⁵og ¹⁶

Udgifter til formueadministration kan fradrages, hvis udgiften har direkte sammenhæng med erhvervelsen af skattepligtig indkomst.

Jf. pensionsafkastbeskatningsloven §1, stk. 2. gælder det også indehavere af pensionskonti i pengeinstitutter.

Udgifter som kan fradrages er udgifter til administration og porteføljepleje af pensionsformuen, herunder administrationsgebyr vedrørende puljeordninger.

Der vil være sammenfald med udgifter der kan fradrages efter pensionsafkastbeskatningslovens § 5 a, stk. 1. og de udgifter, der kan hæves af en pensionskonto i et pengeinstitut før det aftalte udbetalingstidspunkt, uden at betalingen belægges med en afgift på 60 %.

Under lovbehandlingen var der også en forespørgsel om hvorvidt udgifter til f.eks. internet, computer, Børsen, porto og telefon kunne fradrages – når nu der skulle til at ske beskatning af afkastet. Her blev blandt andet henvist til at der i Personskattelovens §4, stk. 2. kan fratrække omkostninger der er anvendt til at sikre, erhverve og vedligeholde kapitalindkomst, og at det af ligningslovens § 17 C fremgår det modsatte.

I svaret fra ministeren fremgår at det er udgifter til administration og porteføljepleje af pensionsformuen – herunder administrationsgebyr vedrørende puljeordninger, der kan fratrækkes.

¹⁵ Forslag til lov om ændring af pensionsafkastbeskatningsloven – skriftlig fremsættelse 1. nov. 2000 – L71

¹⁶ SKM2006.409.LSR udgi

Og meget væsentligt: der vil være sammenfald mellem de udgifter der kan fradrages efter pensionsbeskatningslovens § 5, stk. 1. (Den senere § 9, stk. 2.) og de udgifter som kan hæves af en pensionskonto i et pengeinstitut, uden at udbetalingen belægges med afgift på 60 % - og henvisning til henvendelsen fra Investering og Tryghed.¹⁷

De nævnte udgifter til internet, computer, Børsen, porto og telefon falder uden for hvad der er fradragsret for.

Delkonklusion:

Grundlæggende er der et princip i den danske skatteret, om at når den skattepligtige indkomst skal gøres op, kan de omkostninger som har været med til at skabe indkomsten trækkes fra.

Det har der så også været et ønske om på pensionsområdet, hvor omkostningen i høj grad er omkostningen til formueforvaltning.

Det er interessant at der bliver indført en fradragsret for omkostninger til formueforvaltning i PAL skattegrundlaget i 2000, og udgangspunktet for hvad der kan trækkes fra er ud fra afgørelser fra 1992. Men vigtigt at lovforslaget blev fremlagt med et ønske om at skabe parallelitet forhold til selskabsbeskatningen for så vidt angår formueadministration.

¹⁷ Skatteudvalget L71 2000/2001 svar på spørgsmål 9

6.0 Konkrete sager og afgørelse

6.1 Investering & Tryghed – fondsmæglerselskabers omkostninger TfS 1999, 862, dep

På grund af en henvendelse fra Fondsmæglerselskabet Investering & Tryghed A/S i 1999, blev der indført en praksisændring så gebyrer for rådgivning fra et fondsmæglerselskab nu også kunne hæves på pensionskontoen skattefrit.

Henvendelsen fra Investering & Tryghed omhandlede en forskelsbehandling imellem gebyr for porteføljepleje, der kan trækkes på en konto når det er pengeinstituttet som giver rådgivningen, men når det er et fondsmæglerselskab, vil det blive betragtet som en udbetaling, som udløser afgift.

Det finder Investering og Tryghed urimeligt blandt andet med henvisning til at fra 1997 skulle fondsmæglerselskaber godkendes af Finanstilsynet i forhold til nogle krav som i vid udstrækning er lig kravene til pengeinstitutter for denne type rådgivning.

Praksisændringen bliver lavet med udgangspunkt i kravene til fondsmæglerselskabernes rådgivning og porteføljeaftale, og at det er af afgørende betydning, at det skal specificeres til en nærmere angivet pensionskonto. Rådgivningen skal være afgrænset fra anden finansiell rådgivning i øvrigt.¹⁸

Den juridiske vejledning 2012-2, afsnit C.A.10.2.2.4.4. sammenfatter herefter følgende som udgifter der skal betragtes som udbetaling fra pensionskontoen der ikke udløser afgift.

1. handelsomkostninger (kurtage) ved handel med værdipapirer, der ligger i individuelt depot
2. handelsomkostninger eller løbende administrationsgebyr vedrørende pensionsopsparingskonti tilknyttet puljeindlån
3. Udgifter til pengeinstituttets rådgivning vedrørende køb og salg af værdipapirer i individuelt depot
4. Gebyrer ved overførsel af rate- og kapitalpensionskonti
5. Gebyr for rådgivning og porteføljepleje vedrørende en præcist angivet pensionskonto i et pengeinstitut ydet af et fondsmæglerselskab (praksisændring fra 1. januar 2000).
6. Gebyr for rådgivning og porteføljepleje vedrørende en præcist angivet pensionsopsparing i et pensionsselskab ydet af et fondsmæglerselskab.

Skatteministeriet har tilføjet punkt 5 og 6 som en praksisændring efter at fondsmæglerselskaber er blevet omfattet af lov om fondsmæglerselskaber. Skatteministeriet mener at rådgivningen er afgrænset over for øvrig finansiell rådgivning, da kontrolfunktionen bliver nemmere for pengeinstitutter og skattemyndigheder.

De konkrete krav for fradrag af fondsmægleromkostninger

¹⁸ Se kommentar 15 okt. 1999 bilag 27 fra henv. 20 sept. Bilag 702 – offentliggjort i tidsskrift for skatter og afgifter. 1999,862

Jf. TfS1999, 862 DEP. Gældende fra 1. januar 1999

1. der skal være en porteføljemanagementaftale mellem kunden og fondsmæglerselskabet.
I aftalen skal fondsmæglerselskabet påtage sig at forvalte pengene på en specifik konto og depot og jf. en fastsat aftale.
2. Det skal være en klar aftale om hvilke rådgivningshonorarer, gebyrer mv. som fondsmæglerselskabet er berettiget til.
3. Der skal være en handelsfuldmagt fra kunden, som giver fondsmæglerselskabet fuldmagt til at foretage handler – og pengeinstituttet skal have en kopi af denne.

Der lægges vægt på at Fondsmæglerselskaber er blevet omfattet af lov om fondsmæglerselskaber, ud fra karakteren af fondsmæglerselskabers rådgivning og indholdet af porteføljeplejeaftaler.

Konklusionen bliver at praksis bliver ændret, så fondsmæglerselskabers udgifter vedrørende investeringer på pensionsordninger kan hæves på den tilhørende konto uden at udløse afgift og at det dermed kan fradrages i PAL grundlaget.

Men praksis er også forholdsvis konkret – da der er et ønske om at friholde pengeinstitutter og skattemyndigheder fra en tilsynspligt med om det virkelig vedrører pensionskontoen eller er anden finansiel rådgivning.

Der er så grundlag for at se på, hvordan at reglerne er blevet fortolket på denne måde.

I bemærkningerne til lovændringen er det nævnt at baggrunden for indførelse af fradrag for omkostninger til formueforvaltning var ”....parallelitet i forhold til selskabsbeskatningen for så vidt angår formueadministration”.

Som overordnet regel i dag burde fradragsretten jo så følge reglerne for opgørelser af skattepligtig indkomst – men den juridiske vejledning har en begrænsende fortolkning af reglerne.

Det interessante er fortolkningen af hvad kan der hæves på en pensionskonto uden 60 % afgift som bliver fortolket analogt til hvad er omfattet af reglerne om fradragsret i PAL Beskatningen på daværende tidspunkt.

Hensigten med at indføre fradragsretten var at motivere til investering i mindre og mellemstore virksomheder. Men alligevel bliver det fortolket indskrænket af skatteministeriet med en henvisning til reglerne for at kunne hæve uden afgift fra 1992.

Men hvad stor der i departementets udtalelse i 1992. Hensigten med at kunne hæve uden afgift, var at ligestille individuel rådgivning til investering og puljeinvestering.

Begrænsningen i 1991 var blandt andet at ønsket om at friholde for kontrolfunktionen – men hvis kontrolfunktionen er på plads er vi så ikke tilbage ved SL § 6 hvor udgifter til formueforvaltning kan fradrages???

I 2011 var der et lovforslag om at fjerne fradragsudgiften for formueforvaltning – for at give et incitament til at effektivisere omkostningerne i selskaberne og et større provenu til staten.

Forslaget blev dog forkastet og i stedet blev afgiften hævet fra 15 til 15,3 %.

Fra 2013 er investeringsforvaltningsselskaber som er godkendt af Finanstilsynet ifølge § 10 i lov om finansiel virksomhed sidestillet med fondsmæglerselskaber, for så vidt angår muligheden for at kunne hæve gebyr for porteføljepleje på kundens pensionskonto uden at det udløser afgift.

Investeringsrådgivere – og øvrige rådgivere

I den juridiske vejledning konkluderes det også at udbetaling fra en pensionskonto som betaling for rådgivning, et rådgivningsfirma og investeringsrådgivere omfattet af lov om finansiel virksomhed § 343 a-n anses for en udbetaling der udløser afgift – med henvisning til SKM2015.743 og SKM2015.317:LSR

Der kan konkluderes at betaling for rådgivning ikke kan betales fra pensionskontoen uden afgift jf. SKM2015.317.LSR.

6.2 SKM2015.317.LSR – Afvis at udgifter til rådgivere i forbindelse med salg af unoterede aktier i en pensionskasse kan hæves på pensionskontoen uden 60 % afgift.

Faktiske oplysninger:

Klager har i marts 2012 solgt sine unoterede aktier for kr. 4.398.572 fra sin pensionskasse. I forbindelse med salget har der været udgifter på i alt kr. 216.500 til konsulent og advokat.

Klagers opfattelse: Udgifterne bør være fradragsberettigede ud fra **TfS1992, 42 DEP** som efter praksis henfører til at anvendelse af midler fra kontoen i forbindelse med individuel rådgivning vedrørende køb og salg af værdipapirer ikke skal anses for at være en skatte- og afgiftspligtig udbetaling.

Den juridiske vejledning er konkurrenceforvridende, da den ikke gør alle rådgivningsomkostninger i forbindelse med køb og salg af værdipapirer afgiftsfri – og da skatteministeriets udtalelse har forrang for den juridiske vejledning, er det skatteministeriets udtalelse der skal lægges til grund.

Desuden mener klager at den juridiske vejledning har været uændret før lovændringen i oktober 2005, hvor det også blev muligt at placere pensionsmidler i form af unoterede aktier i særskilte depoter i pengeinstitutter.

Desuden fremføres det at det ikke kan tillægges vægt at der var en praksisændring til at fondsmæglere s udgifter kunne trække afgiftsfrit på pensionskonti, da de først blev underlagt Finanstilsynets krav i 1997.

Klager mener i stedet at departementet i stedet bekræfter i TfS1999.862 at det alle typer af udgifter til rådgivere, som kan anses for at være en afgiftsfri hævning. Og dermed at SKAT's fortolkning er forkert.

Her lægges bl.a. vægt på at Fondsmæglerselskabers udgifter kan hæves afgiftsfrit på pensionskonti, for ikke at skabe konkurrenceforvridning.

Klager taber sagen med udgangspunkt i at praksis ikke er sammenligneligt med de udgifter som bliver nævnt her, og at udgifterne er væsentligt større end de udgifter som banker og fondsmæglerselskaber opkræver.

Det bliver derfor en indskrænkende fortolkning omkring hvilke udgifter der kan hæves uden afgift og dermed også vil være fradragsberettiget.

Dermed er det skat som konkluderer og fortolker, hvilke finansielle udbydere som får lov til at udbyde rådgivning som er fradragsberettiget og kan hæves uden 60 % i afgift.

Skat mener dog at det vil kræve en praksisændring for at rådgivningsomkostninger i sagen kan hæves uden afgift.

Det præciseres dog at gebyrer for rådgivning og porteføljepleje ydet af et fondsmæglerselskab er indført, da det er i lighed med gældende praksis for gebyrer for rådgivning og porteføljepleje ydet af banker jf TfS 1999, 862.

6.3 SKM 2015.743.SR Fradrag for Porteføljerådgivning og service for en række pensionskunder med formuen placeret i et pengeinstitut.

Skatterådet kunne ikke bekræfte at omkostninger som kunden havde i forbindelse med aftaler var fradragsberettiget.

Spørger anmoder om at få bekræftet, at omkostninger til investeringsrådgivning jf. en vedlagt aftale er fradragsberettiget JF. pal § 9, stk. 2. Spørger er et selskab som har tilladelse til investeringsrådgivning jf. lov om finansiell virksomhed §343 a-n. Selskabet har ikke fuldmagt til at foretage ændringer i depotet uden kundens accept.

Kunderne laver aftalen med firmaet med et formål om, at opnå det bedst mulige afkast i forhold til deres investeringsprofil.

Firmaet laver følgende opgaver:

1. Der bliver lavet en investeringsprofil med kunden. Investeringsprofilen fastlægger kundens tolerance over for risiko, formueforhold, tidshorisont og investeringserfaring.
2. Ud fra profilen anbefaler firmaet hvilke værdipapirer, de anbefaler kunden at købe til depotet.
3. Firmaet overvåger løbende markedet og kontakter kunden med ændringsforslag, når de mener det er relevant ud fra kundens investeringsprofil.
4. Firmaet udregner hvor meget kunden bør handle, og hvis kunden accepterer, sendes handelsanmodningen til den bank hvor pensionsdepotet er tilhørende.
5. Der bliver sendt periodevis afrapportering til kunden efterfølgende.

Selskaber beregner normalt deres honorar ud fra en procentdel af den investerede porteføljes størrelse. Honoraret er altid koblet op på det enkelte depot.

Spørger henviser til TfS 1999, 862 Dep. Hvor der bliver foretaget praksisændring i forhold til af fondsmæglerselskaber kan trække deres honorar på en specifik pensionskonto – altså uden at det udløser en afgift. Spørger gør opmærksom på at investeringsrådgivere nu også er omfattet af lov om Finansiell virksomhed.

Spørger bliver afvist med under henvisning til at investeringsrådgivere omfattet af §343 a-n i lov om finansiell virksomhed ikke kan opnå tilladelse til skønsmæssig porteføljepleje og derfor ikke kan sidestilles med fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber.

De henviser også til at praksis er forholdsvis restriktiv og at det jf. TfS 1999, 863 er fordi der er et ønske om at friholde skat og pengeinstitutter fra en kontrolfunktion. Altså at de skal tage stilling til om et udgiftsbilag fra en kunde, **virkelig** vedrører pensionskontoen eller om der er tale om en anden form for finansiell rådgivning af kunden – og evt. forsøg på at omgå den manglende fradragsret for anden formueforvaltning af frie midler.

Da fradragsretten for omkostninger til formueforvaltning er knyttet op på en samtidig afgiftsfritagelse ifølge pensionsbeskatningsloven, vurderer SKAT at der ikke er fradragsret for omkostningerne til investeringsrådgiver omfattet af lov om finansiell virksomhed jf. §343 a-n og det tiltræder skatterådet.

6.4 SKM2016.156.SR Et engelsk selskab der har tilladelse til investeringsrådgivning og køb og salg af værdipapirer og porteføljepleje får bekræftet, at de må sidestilles med et danske fondsmæglerselskab.

Det engelske selskab spørger om:

- 1) Bekræftelse på at selskabet er at sidestille med et dansk fondsmæglerselskab og dermed kan honoraret hæves på en dansk pensionskonto uden at udløse afgift efter PBL § 29.
- 2) Hvis selskabet ikke bliver sidestillet med et fondsmæglerselskab, at deres honorar så kan hæves uden at udløse afgift, da det drejer sig om betaling for sammenlignelige rådgivningsydelser.
- 3) Kan det bekræftes at honorar til selskabet kan fratrækkes i PAL-skattegrundlaget?

Selskabet foretager handler som er tilnærmelsesvis sammenlignelige med et dansk fondsmæglerselskab og er reguleret af de samme regler blot i England. Der ønskes en stillingtagen til spørgsmålene inden de påbegynder opsøgende arbejde over for kunder. Det forudsættes at de formelle krav til porteføljeaftaler bliver som for fondsmæglerselskaber.

Ad. 1. Spørger henviser til at deres rådgivning tilnærmelsesvis er lig en dansk fondsmæglers rådgivning, og at de blot er underlagt de engelske myndigheder.

SKAT bekræfter at selskabet er at sidestille med et dansk fondsmæglerselskab

Ad. 2. Hvis selskabet i mod forventning ikke bliver sidestillet med et dansk fondsmæglerselskab, at det så er at sidestille med et selskab som yder tilsvarende rådgivning – og at der så er en ”umiddelbar sammenlignelig ydelser”.

Her gøres opmærksom på at spørger er uenig med SKAT i ligningsvejledningen ”udbetaling fra en pensionskonto, som betaling for rådgivning, som investeringsrådgivere, omfattet af lov om finansiel virksomhed § 343 a-n, eller lignende har ydet pensionsopspareren, anses som en udbetaling der udløser afgift. Her henvises til den tidligere SKM2015.317.LSR at fradraget for rådgiveromkostninger til advokat og konsulent ikke kunne anerkendes. Men at præmissen for at andre kan få fradraget er at gebyrerne, skal være sammenligneligt med det, som banker og fondsmæglere kan hæve uden at udløse afgift

Da SKAT bekræfter spørgsmål 1, så er spørgsmål 2 desværre bortfaldet.

Ad. 3. Hvis porteføljeaftalen lever op til kravene, er gebyret så fradragsberettiget i PAL-skattegrundlaget.

Det bekræftes at gebyret er fradragsberettiget.

6.5 Forskelle/ændring i den juridiske vejledning:

I 2012-2 versionen som der henvises til i SKM2015.317.LSR er teksten - det fremgår ligeledes af samme afsnit, at udbetaling fra en pensionskonto med tilknyttet individuelt depot, som betaling for rådgivning, et rådgivningsfirma eller lignende har ydet pensionsopspareren, anses for en udbetaling der udløser afgift.

I 2015 versionen er teksten nu også inkl. betaling for rådgivning som investeringsrådgivere omfattet af lov om finansiel virksomhed § 343 a-n har ydet pensionsopspareren, at anse for en udbetaling der udløser afgift.

Ændringen sker fra version 2.1 15.01.14 – 29.07.14 til versionen 2.2 30.07.14 – til 29.01.15

Men det fremgår ikke på nogen måde hvorfor denne ændring er sket.

6.6 Hvad kan udledes af disse sager?

I SKM.2015.317.LSR bliver klager afvist med at udgifter ikke er sammenligneligt i forhold til bankens udgifter. Det er en interessant fortolkning i det fradragsretten blandt andet blev indført med henblik på at motivere til investering i mindre og mellemstore virksomheder, hvor omkostningerne til rådgivning mv. vil være større. Og når omkostningen så viser sig at være større, er den ikke omfattet af reglerne.

Og er omkostningen nu så stor. I kr. og øre ja, men procentvis $216.500/4.398.572 \cdot 100 = 4,92 \%$.

De dyreste investeringsforeninger, hvor omkostningerne i investeringsforeningerne jo også er fradragsberettigede har årlige omkostninger i procent på 3,56%¹⁹ og det er jo et honorar som bliver trukket hvert eneste år.

I SKM.2015.743.SR fradrag for investeringsrådgivning bliver spørger afvist, da det er en anden type investeringsrådgivning end den fondsmæglere har ret til at yde.

Det er interessant at Investering og Tryghed henvendelse tilbage i 1999 gjorde at fondsmæglere fik tilladelse til at trække deres honorar på pensionskonti uden at det udløste afgift, da det er i lighed med gældende praksis for rådgivning og porteføljepleje ydet af banker.

Hvis investeringsrådgivning jf. lov om finansiel virksomhed jf. § 343 a-n er lig den rådgivning som banker yder, og giver dem adgang til at trække deres honorar på pensionskonti, bør det vel også være kunne hæves uden afgift, så er der lighed for loven.

Hvordan er det overhovedet kommet med i den juridiske vejledning- og endda med en henvisning til at investeringsrådgiverne er under reglerne for finansiel virksomhed.

Der er foretaget en indskrænkende fortolkning som er i modstrid med lovforslagets intention om at skabe "parallelitet i forhold til selskabsbeskatningen for så vidt angår formueadministration", som der også bliver henvist til i SKM2016.156.SR.

Lovforslagets formål var også at tilskynde til investering i små og mellemstore virksomheder, som på daværende tidspunkt måske primært var noget som foregik i banker, men nu også kan ske af andre udøvere.

Det er også interessant at se på at afgørelserne er truffet ud fra et grundlag fra 1999, som igen henviser til 1992. I 1992 grundlaget er teksten individuel rådgivning - og derfra til skønsmæssig porteføljepleje er der da et stykke vej. Der

¹⁹ Bankinvest New Emerging Markets

er trods alt sket en helt del ændringer siden. Både i lovgivningsmæssig forstand, udvikling inden for investeringsområdet, og helt IT teknologien.

SKAT henviser i sin begrundelse til, at TfS 1992, 41 DEP og TfS 1992, 61 DEP skal forstås derhen, at det alene er udgifter til porteføljepleje og rådgivning til pengeinstitutter og pensionsinstitutter, som skal kunne hæves fra pensionskassen, uden at dette skal betragtes som en afgiftspligtig hævnning i utide.

Men det fremgår ingen steder at det er pengeinstitutter og pensionsinstitutter. I praksis var det kun de 2 der rådgav om den del i 1992 – men SKAT fortolker det tilsyneladende som om det udelukker alle andre i fremtiden.

SKAT argumenterer for, at det i TfS 1999, 862 blev anført, at det var en praksisændring, at gebyrer for rådgivning og porteføljepleje ydet af et fondsmæglerselskab kunne debiteres, uden at dette skulle betragtes som en afgiftspligtig hævnning i utide – men det fortolkes som en begrænsning og ikke en udvidelse.

Delkonklusion:

Landsskatteretten og skatterådet har en meget indskrænkende fortolkning til hvilke udgifter til formueforvaltning, som kan fratrækkes. De ser de tilbage på ældre sager, hvor mulighederne for investering og formueforvaltning var væsentligt anderledes. Det bliver også en betragtning om investeringsrådgivere laver det samme som fondsmæglere.

Men i det forarbejde der var til loven, var det så også hensigten at reglerne skulle fortolkes indskrænkende?

7.0 Regneeksempel – hvor meget betyder retten til at hæve uden afgift og fradraget

Hvor meget betyder forskellen imellem at vælge bankens rådgiver eller ekstern.

Forudsætninger:	Investeret beløb kr. 1.000.000
Tidsperiode :	1 år
Pensionstype	Ratepension
Afkast:	5 %
Skat v/udbetaling	37 eller 52 %
Rådgiveromkostninger	kr. 10.000

Investering	afkast	forvaltnings/rådgiver-omkostninger 1 %		
1.000.000	5%			
	Ved brug af bankens rådgiver		Ved brug af ekstern rådgiver	
Bruttoafkast	50.000		50.000	
Minus rådgiveromkostninger bank	10.000			
Til afkastbeskatning	40.000		50.000	
Minus PAL skat 15,3 %	6.120		7.650	
afkast efter PAL skat	33.880		42.350	
				Forskel på afkast på pensionskontoen
Afkast på pensionskonto	33.880		42.350	-8.470
Ved udbetaling af pensionsordningen				Forskel i nettoafkast
Ved Indkomstskat 37 %	12.536		15.670	
Til udbetaling	21.344		26.681	
Minus rådgiveromkostninger ekstern rådgiver			10.000	
Netto overskud efter rdg. Omk.	21.344		16.681	4.664
Indkomstskat 52 %	17.618		22.022	
Til udbetaling	16.262		20.328	
Minus rådgiveromkostninger ekstern rådgiver			10.000	
Netto overskud efter rdg. Omk.	17.618		12.022	5.596

Kundens afkast på kr. 50.000 før omkostninger, vil efter rådgivningsomkostninger og en beskatning ved udbetaling på 37 % blive kr. 21.344 med rådgivning via banken, og kr. 16.681 med en ekstern rådgiver, hvis vi prisen er den samme.

Ved en skatteprocent ved udbetaling på 52 % vil afkastet være kr. 17.618 med bankens rådgivning og kr. 12.022 med ekstern rådgiver.

Altså en forskel på henholdsvis kr. 4.664 og kr. 5.596, som den eksterne rådgiver så tilsvarende skal levere i merafkast, sænke sit honorar eller en kombination heraf. Dermed også en ret markant forskel i forhold til honorarets størrelse på kr. 10.000.

8.0 Er der forskel på rådgivning i bankerne om investeringsrådgivning i forhold til rådgivning om investering af rådgivere omfattet af lov om finansiel virksomhed § 343

Ifølge den juridiske vejledning 2015-2, afsnit C.A.10.2.2.4.4 og SKM2015.743.SR kan betaling for rådgivere, som er omfattet af love om finansiel virksomhed § 343 an-n ikke fradrages i pensionsordningen.

Der er lagt vægt på at de ikke har tilladelse til at skønsmæssig porteføljepleje. Bilag 4, afsnit A, nr. 4 og derfor ikke kan sidestilles med fondsmæglervirksomheder.

§ 343 b. Ved investeringsrådgivning forstås personlige anbefalinger til en kunde enten på anmodning eller på investeringsrådgiverens eget initiativ af en eller flere transaktioner i tilknytning til finansielle instrumenter, jf. bilag 4, afsnit A, nr. 5

4) Skønsmæssig porteføljepleje af de enkelte investorers værdipapirbeholdninger efter instruks fra investorerne, såfremt beholdningerne omfatter et eller flere af de i bilag 5 nævnte instrumenter.

5) Investeringsrådgivning.

Jf. SKM2015.743.SR bliver spørger afvist, da selskabets ydelse ikke er den samme som et fondsmæglerselskabs – grundlæggende fuldmagt til at træffe dispositioner på kundernes vegne.

Fondsmæglerselskaber har så modsat fået mulighed for at hæve deres gebyr, da deres ydelse var den samme som bankernes.

Investeringsrådgiverne udfører en ydelse, som også bliver udført af bankerne, f.eks. med en porteføljeplejeaftale, hvor kunden ikke har givet fuldmagt til at rådgiver kan handle. Kunden skal kontaktes før at der kan foretages en handel.

Der har været et ønske om at begrænse kontrolfunktionen tilbage i 1999 for bankerne og Skat.

Der skulle i november 2007 indføres en implementering af MIFID-direktivet²⁰ i dansk ret. Derfor blev der lavet et nyt kapitel 20a i lov om finansiel virksomhed. Tidligere var der en ”god skik” regel jf. Lov om Finansiell Virksomhed § 43.

Der skete en forskel, så det fremover vil kræve en tilladelse fra Finanstilsynet alene at udøve investeringsrådgivning.

Der kommer en præcision af at investeringsrådgivning er ”personlige anbefalinger til en kunde (fysisk eller juridisk) enten på anmodning, eller på investeringsrådgiverens eget initiativ af en eller flere transaktioner i tilknytning til finansielle instrumenter, jf. Bilag , afsnit A, nr. 5”

²⁰ Markets in Financial Instruments Directive – EU direktiv fra 2004.

Lovbemærkningerne uddyber med at anbefalingen om investering skal være baseret på vedkommendes kundes personlige forhold og kan vedrøre alle former for konkrete beslutninger i forbindelse med investeringsrådgivning²¹.

Pengeinstitutter hører under MIFID reglerne i kraft af at de er et investeringsselskab som yder investeringsservice til tredjemand iflg. MiFID art. 1 samt art. 4, stk. 1. nr. 1 og 2.

Vejledning til bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel Indledning Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 43, stk. 2 og 5, og § 373, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed og implementerer artikel 19-22 (investorbeskyttelsesreglerne) af direktiv 2004/39/EF (MiFID-direktivet), og artikel 26ff af det hertil knyttede implementeringsdirektiv 2006/73/EF. Bekendtgørelsen implementerer artikel 80-81 i direktiv, 2009/65/EF (UCITS IV direktivet og artikel 24-28 i det hertil tilknyttede implementeringsdirektiv 2010/43/EF. Vejledningen erstatter vejledning af 15. oktober 2009 til bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel.

Det fastsættes i stk. 4, at visse af reglerne i bekendtgørelsen også finder anvendelse på investeringsrådgivere. Det medfører, at investeringsrådgiverne skal handle redeligt og professionelt, have kundeaftaler, indgå eller bekræfte alle aftaler med sine kunder på et varigt medium, efterleve regler om præmiering og give visse oplysninger om virksomheden til kunderne, når det er relevant, herunder have en politik vedrørende interessekonflikter.

Investeringsrådgiveren skal også give oplysninger om finansielle instrumenter, når det er relevant og give oplysninger om priser, når det er relevant. Når investeringsrådgiveren udøver sin virksomhed, skal investeringsrådgiveren udføre en egnethedstest for at sikre sig, at kunden har det nødvendige kendskab og erfaring for så vidt angår den påtænkte investering. Til brug herfor skal investeringsrådgiveren indhente visse oplysninger om kunden. Investeringsrådgiveren skal også, når det er relevant, rapportere til kunderne om de ydelser, som er udført for kunden. Når reglerne angiver, at oplysninger skal gives til kunden, når det er relevant er det investeringsrådgiveren, der udøver dette skøn.

Da lovforslaget blev fremlagt var det med følgende væsentlige bemærkninger for så vidt angår investeringsrådgivere:

Når finansielle virksomheder i dag udbyder deres tilbyder deres produkter, er de alle underlagt bestemmelser om den rådgivning, der skal ydes.

Investeringsrådgivere skal efter MIFID-direktivet være underlagt en række krav, der i vidt omfang er identiske med de krav der stilles for andre finansielle virksomheder i dag. Da investeringsrådgivere kun må yde rådgivning og ikke modtage betroede midler fra kunder, er reglerne på visse punkter forskellige...bl.a. krav til kapital.

Kunder der vælger at få investeringsrådgivning af en investeringsrådgiver i stedet for at få rådgivningen i et pengeinstitut, er sikret samme beskyttelse som kunderne i pengeinstituttet.

²²

Investeringsrådgivere vil også være underlagt samme regler om tilsyn, som andre finansielle virksomheder. Det betyder af Finanstilsynet skal påse at reglerne overholdes, og de kan gå på inspektion hos investeringsrådgiverne.

Efter at investeringsrådgivere er blevet omfattet af MiFID reglerne og skal godkendes af Finanstilsynet, er de i vidt omfang underlagt de samme regler som investeringsrådgivere i bankerne. Både i forhold til hvilke oplysninger der skal indhentes og hele certificerings- og dokumentationsdelen.

²¹ Ny reform af værdipapirhandelsretten side 13 og 14 af Kromann Reumert

²² L20 2006/2007 Forslag til lov om ændring af lov om værdipapirhandel mv.

Dermed er selve kontrolfunktionen underlagt Finanstilsynet, og det vil altid være muligt at gå tilbage i tid, og se dokumentationen for den rådgivning som er givet.

Forskel fondsmæglere / investeringsrådgivere -jf. Finanstilsynets hjemmeside.

Fondsmæglerselskaber er karakteriseret ved, at de tilbyder tjenesteydelser i forbindelse med værdipapirhandel til tredjemand på erhvervsmæssigt grundlag.

Investeringsrådgivningsvirksomheder rådgiver kunder om finansielle instrumenter, f.eks. aktier og obligationer. Ved rådgivning forstås personlige anbefalinger til en kunde enten på anmodning eller på investeringsrådgiverens eget initiativ.

Delkonklusion:

Da der blev indført fradrag for formueforvaltningsomkostninger, var der et ønske om at skabe parallelitet i forhold til selskabsbeskatningen for så vidt angår formueadministration.

Da Investering og Tryghed fik indført at fondsmægleres udgifter til formueforvaltning kunne hæves på en pension uden at det udløste afgift, skete det ud fra at det var sammenligneligt med bankernes ydelse.

Da kravene til investeringsrådgivere blev underlagt Lov om finansiel Virksomhed, så er det tilnærmelsesvis de samme regler og den samme rådgivning, som den der foregår i bankerne.

9.0 Betaling for anden finansiel rådgivning

Jf. TfS 1999, 862 har skatteministeriet før ændring af praksis fastholdt at hvis andre end pengeinstituttet hæver gebyrer for porteføljepleje betragtes det som en afgiftspligtig hævning.

Det var ud fra et ønske om at pengeinstitutter og Skat ikke skulle vurdere, hvorvidt de bilag som de bliver præsenteret for var korrekte – eller om der var tale om anden finansiel rådgivning af kunden evt. forsøg på at omgå den manglende fradragsret.

Da lovforslaget i 2011 om at afskaffe fradraget fra formueforvaltning var fremme var det for at:

Reglerne ønskes ensrettet med ingen fradragsret for at fjerne incitamentet til at flytte generelle administrationsomkostninger over i formueforvaltningsomkostninger med fradrag.

Så i den ene situation forbyder SKAT alle andre end pengeinstitutter at få fradrag for at undgå misbrug. I den anden situation konstateres det at de selvsamme pengeinstitutter har et incitament til at fordele omkostningerne så der kommer fradrag for dem.

Det betyder at hvis det ikke er et pengeinstitut eller lignende så er der intet fradrag for nogen som helst. Og modsat hvis det er et pengeinstitut så konstateres det at der er et incitament til fordele omkostninger med mest mulig fradragsret.

Som banksystemet i Danmark er bygget op, så tjener banken jo bl.a. på at have formueforvaltning af kundens pensionskonto, som så er investeret i banken.

Afhængigt af hans forretningsomfang – f.eks. størrelsen af pensionskontoen og indtjeningen herpå, kan kunden blive tilbudt gratis kort, arrangementer mm.

Hertil kan han også få lavet en pensionsplan, få rabat på oprettelsen af sit realkreditlån og rådgivning herom. Så indtjeningen på kundens pensionsdepot er med til at betale den ”gratis” finansielle rådgivning i andre aspekter af økonomien.

Se f.eks. diverse kundepakker:

- Sydbanks favoritprogram – størrelse af engagement giver rabatter og fordele
Jo mere økonomi du samler hos os, jo flere fordele får du
- Nordeas fordelsprogram – størrelsen af engagement giver rabatter og fordele
Du får bedre fordele
- Danske Banks kundeprogram – jo mere du samler, jo flere fordele får du
Mulighed for attraktive priser på udlån²³
- Nykredit Boligbank 365 – samle....din opsparing eller pension
Opnå særlige fordele

Det er endda muligt ved nogen af pengeinstitutterne at gå ind og regne på hvilke fordele der er ved at have sin pension hos dem.

Endelig er det ikke unormalt at, hvis en større investeringskunde med f.eks. 2 mio. kr. til formueforvaltning i privat regi og 2 mio.kr. til formueforvaltning i pensionsregi, kan der aftales en højere pris på forvaltning af pensionsdepotet, også sænke prisen på formueforvaltningen af det frie depot.²⁴

Delkonklusion:

Der har tilsyneladende været en mistro til at andre aktører eller kunderne ville hæve penge uberettiget fra pensionskontoen. Men det bør vel ikke være en begrænsning for dem som følger reglerne. Desuden har bankerne ikke en skarp adskillelse af hvornår det er udgifter til formueforvaltning, eller hvornår det er udgifter til anden finansiell rådgivning, der betales for.

²³ www.sydbank.dk, www.nordea.dk, www.danskebank.dk, www.nykredit.dk

²⁴ Egen erfaring fra tid i 3 større pengeinstitutter

10.0 Lovforslag om afskaffelse af formueforvaltningsomkostninger i pensionsordninger.

I 2011 blev der som en del af finansloven lavet et lovforslag om at afskaffe fradraget for formueforvaltningsomkostninger.

Dels for at skaffe finansiering til finansloven, men et argument som blev brugt, var et ønske om at få en mere effektiv drift af pensionsselskaber ved, at fjerne presset for at flytte generelle administrationsomkostninger over i de fradragsberettigede formueforvaltningsomkostninger.²⁵

Det anføres i lovforslaget at konkurrencestyrelsen har anført at skattesubsidiet til administrationsomkostninger i pensionsordninger reducerer incitamentet til at holde disse omkostninger. Efter konkurrencestyrelsens mening vil en reduktion af fradraget bidrage til en forbedret konkurrence²⁶

Konkurrencestyrelsens redegørelse har alene set på skattesubsidiet ved at pensionsopsparerne kan fradrage deres indbetalinger til pension i marginalskatten – 51,5 % for en topskatteyder og at kunden derved får fradrag i marginalskatten for administrationsomkostningerne. Derudover er der også et skattesubsidie i at pensionsafkast bliver nettobeskattet.

Forslaget skulle give en ligestilling imellem opsparing i pension og opsparing i frie midler, hvor der ikke er fradragsret for formueforvaltningsomkostninger.

Regeringen ønskede også at øge incitamentet til at holde omkostninger til formueforvaltning nede, og gøre pensionsinstitutternes mere omkostningseffektive.

Der er ikke fradragsret for generelle administrative omkostninger til pensionsvirksomheden, mens der er fradragsret for formueforvaltningsomkostninger. Reglerne ønskes ensrettet med ingen fradragsret for at fjerne incitamentet til at flytte generelle administrationsomkostninger over i formueforvaltningsomkostninger med fradrag.

Det opgøres i betænkningen til forslaget at de gennemsnitlige årlige omkostninger til formueforvaltning i 2007 til 2009 har ligget på ca. 2,9 mia. kr. Dermed gøres op at ophævelsen af fradragsretten vil give et umiddelbart provenu på kr. 435 mio. kr.²⁷

Det er korrekt med det umiddelbare provenu – men så er der ikke taget højde for at fradraget reelt giver et fradrag i marginalskatten – og dermed op til 51,5 % af 2,9 mia. kr.

²⁵ Forslag til lov om ændring af lov om pensionsafkastbeskatningsloven mv. Lovforslag L28 fremsat 21. nov. 2011

²⁶ Konkurrenceredegørelse 2008 side 140, fra Konkurrencestyrelsen

²⁷ Betænkning afgivet af skatteudvalget den 15. december 2011 til lovforslag L28 Folketinget 2011-12

I forbindelse med høringen i 2011 blev der af Dennis Flyvkjær fra DF stillet spørgsmål til hvor meget en forhøjelse af skatten ville koste en gennemsnitlig dansk pensionsopsparer. Derfor blev der lavet nedenstående beregning, med udgangspunkt i et afkast på 5 % før skat.

Standardiserede eksempler på virkning af ændringsforslag – med en forudsætning om at pensionskunderne har samme marginalskat ved udbetalingstidspunktet.²⁸

Pensionsformue	Umiddelbar årlig stigning i pensionsafkastskatten	Nettostigning – korrigeret for lavere skattebetaling på udbetalingstidspunktet
	Kr.	Kr.
500.000	75	45
1.000.000	150	90
1.500.000	225	135

Det fremgår dog af skatteministeriets svar til spørgsmål 1 vedrørende L28, at det er skatte-ministeriets hensigt at arbejde videre med et forslag til en egentlig afskaffelse af fradraget for formueforvaltningsomkostninger og således genindføre en bruttobeskatning.

Det er regeringens hensigt at arbejde videre med et forslag til en direkte afskaffelse af fradraget for formueforvaltningsomkostninger. Regeringen vil indgå i en dialog med pensionsbranchen om den konkrete udformning af et sådant forslag, der skal have virkning fra 2014. Pensionsafkastskattesatsen føres herefter tilbage til 15 pct., og loftet over ratepension og ophørende alderspension forhøjes til 55.000 kr.²⁹

Under behandlingen var der flere spørgsmål til lovforslaget

De mest væsentlige høringssvar

For lovforslag

Skatteprovenue til finansiering af andre aspekter i pakken

Ønske om at fremme konkurrencen ved rådgivningshonorarer.

Imod lovforslag

Absolut meget kort frist til at få loven gennemført. Lovforslaget blev fremsat den 21. november 2011 og sendt i ekstern høring med høringsfrist til den 24. november kl. 16.00.

Administrative byrder i omstillingsperioden, men på sigt en mindre administrativ besparelse (E og S)

²⁸ <http://www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/l28/spm/42/svar/842734/1055669.pdf>

²⁹ (svar på spørgsmål fra Folketinget i forbindelse med L28)

Det er et væsentligt argument i modstanden mod at fjerne fradraget for formueforvaltningsomkostninger at det bryder med det skatteretlige princip at udgifter til skattepligtig indkomst er fradragsberettigede.³⁰

Finansrådet:

Lovforslaget vil medføre store omkostninger til systembesparelser til administration af PAL skatte-opkrævning, som skal bæres af kunderne.

Påvirke opsparingslysten og den senere forsørgelsessevne.

Skæv social profil – forholdsmæssigt lavere formueforvaltningsomkostninger på beløbsmæssigt store pensionsopsparinger, end der er på beløbsmæssigt mindre ordninger.

Foreslår derfor i stedet at lave en marginal øgning af PAL skattesatsen, for at skaffe samme provenue.

Forsikring og pension

Stort set samme argumenter som Finansrådet + at lovforslaget vil favorisere bankerne hvor omkostninger fragår i rentemarginalen.

Foreslår meget konkret forhøjelse af PAL skat med 0,3 %, for at opnå tilnærmelsesvis samme provenu.

Mener desuden at regeringens begrundelser er udokumenterede og ikke rigtige, da:

- Fradrag for omkostninger ikke er et subsidie
- Store pensionsordninger vil bidrage mest ved afskaffelse af fradrag
- Ligestille pensionsopsparing med frie midler
- At forslaget vil fjerne presset for at omdanne administrationsomkostninger til formueforvaltningsomkostninger
- At skats udligning bliver enklere.

Danske revisorer

- Afskaffelse af fradrag for formueforvaltningsomkostninger, er et brud med de generelle principper i dansk skatteret, om at der ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst skal være adgang til at fratrække de omkostninger, der medgår til at skabe indkomsten.

³⁰ Høringssvar fra Forsikring og Pension til L 28 fra 23.11.2011.

Provenu beregning –

Det endte med at forslaget blev pillet ud af pakken, da det ikke kunne gennemføres i den daværende form. I stedet blev Pal- skattegrundlaget forhøjet fra 15 % til 15,3 %, så forhøjelsen modsvarede det forventede provenu ved en afskaffelse af fradragsretten.

Regeringens intention var dog at arbejde videre med et forslag til direkte afskaffelse af fradraget for formueforvaltningsomkostninger. Så skal pensionsafkastskatteprocenten føres tilbage til 15 %³¹.

10.1 Resume af samrådsmøde 11-10-2013 Folketinget

Da Pal-afgiften blev hævet fra 15 % til 15,3 % blev lovforslaget vedtaget som en midlertidig forhøjelse.

De spørgsmål der var til lovforslaget - blev stort set alle afvist med at forhøjelsen var midlertidig.

Et af formålene med at komme med det oprindelige lovforslag, var et ønske om mere effektiv drift af pensionsselskaber, som jo så ikke blev motiveret med en højere afgift og dermed større fradrag for udgifterne.

Men pludselig var loven ikke midlertidig længere, men ændret til at være en permanent ordning uden at orientere folkettinget, jf. daværende skatteminister Holger K. Nielsen.

En af årsagerne til at gøre den forhøjede Pal-skattesats permanent, var at pensionsbranchen var godt tilfredse med løsningen med den forhøjede PAL-skat.

Det er jo så ikke overraskende set i lyset af at ønsket om en mere effektiv drift, derfor ikke var så interessant længere – og med en højere og dermed fradrag bliver omkostninger i pensionsselskaber tilgodeset i forhold til andre opsparingsformer.

Men på samme tid, er det jo også en måde at holde andre aktører ude af markedet på – og dermed er det konkurrenceforvridende.

I 2014 endte PAL – afgiften så med at blive permanent på 15,3 %. Det kom der så en del spørgsmål til fra oppositionen, da tiltagene med den højere PAL afgift jo var midlertidige initiativer i 2013 og 2014.

³¹ Betænkning afgivet af skatteudvalget den 15. dec. 2011 til lovforslag nr. L28 Folketinget 2011-12

I det efterfølgende analysearbejde bliver der så konstateret at en permanent forhøjelse af PAL-skattesatsen var bedre end at fjerne fradraget for formueforvaltningsomkostninger.³²

Den anslås i ovennævnte svar med henvisning til Konvergensprogram 2014 og Økonomisk redegørelse maj 2014 at hvis pensionsafkastskattesatsen blev nedsat til 15 % igen ville det give et mindre provenue på 260 mio. kr. i 2015 og på den længere bane 170 mio. kr. årligt.

Stort set samme spørgsmål bliver stillet året efter af Benny Engelbrecht, og her forventes det nu at koste 390 mio. kr. årligt og den varige virkning 230 mio. kr. – Måske forholdsvis små tal i et lands økonomi – men procentvis en væsentlig forskel på henholdsvis 50 % og 35 % på ca. 6 måneder. De nye tal er baseret på Økonomisk redegørelse december 2014 og august 2014.³³

Delkonklusion:

Det var uden tvivl en meget kort og uacceptabel kort høringsfrist på 3 dage. Men i forhold til et af argumenterne for at fjerne fradragsretten, var at få mere konkurrence på området, så kan det konstateres at det ikke er et fokuspunkt for politikerne efterfølgende.

Den midlertidige forhøjelse af PAL skatten er nu blevet permanent – og de aktører som har ret til at få fradrag for deres udgifter til formueforvaltning er tilfredse med den aktuelle situation.

³² Spørgsmål og svar nr. 541 af 9. maj 2014 til skatteudvalget fra Morten Østergaard - <http://www.ft.dk/samling/20131/almdel/SAU/spm/541/svar/1145777/1384019/index.htm>

³³ Spørgsmål og svar nr. 384 af 19. januar 2015 til skatteudvalget af Benny Engelbrecht <http://www.ft.dk/samling/20141/almdel/SAU/spm/384/svar/1225258/1494389/index.htm>

11.0 Fortolkning af lovforarbejder, love og praksis bl.a jf. juridisk vejledning.

1. Skattepligtigt grundprincip – udgifter til erhvervelse af skattepligtig indkomst er fradragsberettigede.
2. Skatteministeriets afgørelse i TFS 1992, 41 DEP – gebyr for porteføljepleje, kan hæves på pensionskontoen.
3. Fondsmæglere – er det en indskrænkende fortolkning?
4. Fradragsretten i PAL skatten blev lavet med en bemærkning i lovtæksten med....
Parallelitet i forhold til selskabsbeskatningen for så vidt angår formueadministration.
5. Fradragsretten indført for at øge aktiviteten i mindre og mellemstore selskaber, men udgifter til rådgivere, konsulenter og investeringsrådgivere kan ikke fratrækkes.
6. Investeringsrådgivere er ikke fondsmæglere, men laver de samme ydelse som bankernes investeringsrådgivere gør
7. Kontrol og risiko for misbrug.
8. Betaling for anden finansiel rådgivning

Ad. 1. Det er et væsentligt argument i modstanden mod at fjerne fradraget for formueforvaltningsomkostninger i 2011, at det bryder med det skatteretlige princip at udgifter til skattepligtig indkomst er fradragsberettigede.

Men det må jo så gælde alle parter, og ikke kun pengeinstitutter og pensionsselskaber, for at få lighed for loven

Ad. 2. Fortolkningen fra skatteministeriet er gebyr for porteføljepleje, som pengeinstituttet udøver vedrørende en pensionsordning anbragt i individuelt værdipapirdepot, kan hæves af pensionskontoen uden at dette betragtes som en afgiftspligtig hævning.

Herved ligestilles pengeinstitutkunder, der har valgt individuelt depot, med pengeinstitutkunder, der har valgt en puljeordning – det fremgår faktisk ikke af afgørelsen – men er Skats nyere fortolkning

Dette er jo et spørgsmål om at ligestille pengeinstitutkunder uanset, om de vælger den ene eller anden ordning. På daværende tidspunkt i 1991 var der ikke andre muligheder end at få rådgivning i sin bank så det virker ikke korrekt at baserer det så markant, ud fra en beslutning, da reglerne var væsentligt anderledes.

Siden er der sket meget med elektronisk fondshandel, netbank, mulighed for at købe udenlandske værdipapirer og fonde, og finansielle rådgivere er kommet til – og i mange af de andre sammenhænge med udvikling af systemer bliver der lavet regler som er tidssvarende.

Ad. 3. Er det en indskrænkende fortolkning i 1999, som var grundlaget for udfaldet i den ene af sagerne.

Fondsmæglere fik adgang til at kunne hæve deres udgifter på pensionskontoen uden afgift under nogen specifikke vilkår – men var det en udelukkelse for andre, det var måske bare ikke så relevant på daværende tidspunkt.

Ad. 4. Udgifter til formueforvaltning er fradragsberettigede jf. SL § 6 stk. 1. Der ønskes parallellitet i forhold til selskabsbeskatningen. Da det ikke kun er rådgivningsomkostninger til formueadministration via banker og pensionsselskaber som kan fradrages jf. ovennævnte lov, burde det så også gælde i pensionsregi.

Ad. 5. Når formålet med at indføre fradrag i PAL skattegrundlaget, var at øge investeringer i små og mellemstore virksomheder, virker det ikke korrekt at kunderne ikke kan få fradrag for deres omkostninger til rådgivning herom. I børsnoterede virksomheder er princippet at alle ved det samme på samme tidspunkt, alt information er tilgængelig for alle. I unoterede selskaber er det ikke tilfældet, og derfor er der også et helt andet behov for rådgivning, til analyse af disse selskaber. Det er så også derfor dyrere.

Ad. 6. Efter at investeringsrådgivere skal godkendes, er det efter min bedste overbevisning og erfaring meget lig den rådgivning de får i bankerne. Som det fremføres i SKM2016.156.SR, så bliver udgifter til rådgivere i SKM2015.317.LSR afvist da det er en ydelse som ikke er umiddelbar sammenlignelig. Og med præmissen da fondsmæglere fik lov til at hæve deres honorar uden at det udløste afgift, sammenlignelig ydelse, bør det også gælde her.

Ad. 7. Kontrol og risiko for misbrug

Problematikken for SKAT er vel ikke meget anderledes, end hvis en selvstændig erhvervsdrivende skal betale en regning for noget delvist privat – delvist erhverv.

Da investeringsrådgivere jf. MiFid reglerne er pålagt at dokumentere deres rådgivning af kunderne burde det være forholdsvis enkelt med nutidens tekniske udvikling.

Ad. 8. Betaling for anden finansiell rådgivning.

Det virker som en mistænkeliggørelse af andre aktører i markedet at de skulle misbruge fradragsmulighederne til at flytte rundt på udgifterne så de bliver fradragsberettigede. Som jeg har påvist i afsnittet, foregår det også i bankerne. I dagligdagen tænker kunder og myndigheder måske ikke så meget over det –men bankerne har helt styr på hvor meget de tjener på en kunde.

Afhængig af indtjeningen kan kunden så blive tilbudt diverse ekstra ydelser – og den indtjening kommer i lige så høj grad fra pensionsordninger, som fra andre finansielle produkter.

12.0 Konklusion

Der er et grundlæggende princip i den danske skatteret, om at når den skattepligtige indkomst skal gøres op, kan de omkostninger som har været med til at skabe indkomsten trækkes fra.

Fradragsretten for udgifter til formueforvaltning for private er så tidligere blevet afskaffet, men for pensionsordninger blev den indført igen i 1999.

Intentionen da fradragsretten blev indført var blandt andet at skabe parallelitet i forhold til selskabsbeskatningen for så vidt angår formueadministration.

Fradragsretten og retten til at hæve omkostninger til formueforvaltning uden afgift i pensionsordninger er blevet fortolket af SKAT bl.a. i henhold til afgørelser og intentioner, som var før de muligheder som eksisterer i dag.

På nuværende tidspunkt kan banker og fondsmæglers omkostninger hæves på en pensionskonto uden afgift og kan modregnes i PAL skattegrundlaget. Øvrige rådgiveres honorarer har ikke samme mulighed, så ud over den rent beskatningsmæssige manglende fordel, så har det også en likviditetsmæssig konsekvens, da kunden jo skal betale honoraret af deres frie midler.

Der er jo efterfølgende både blevet mulighed for at investere i unoterede aktier, benytte investeringsrådgivere og den tekniske udvikling gør også at der vil være muligheder for at benytte udenlandske forvaltere.

Med SKAT's fortolkning af reglerne bliver det konkurrenceforvridende og beskytter de aktører, som har mulighed for at benytte fradragsretten – altså pengeinstitutter og fondsmæglere.

Dermed har de heller ikke den store motivation til at effektivisere deres omkostningsstruktur, som var en af grundene for forslaget for fjerne fradragsretten.

I 2007 blev investeringsrådgivere også underlagt Finanstilsynet, og skulle have en licens for at må udføre deres rådgivning –som i vid udstrækning er den samme som gælder for investeringsrådgivning i bankerne.

Det er lig de argumenter som Investering og Tryghed benyttede i den forespørgsel som de tilbage i 1999 også stillede til skatteministeriet, for at få ret til at hæve deres honorar fra pensionskontoen, og dermed burde det være samme regler som gælder for investeringsrådgivere.

Rådgivningen skal være afgrænset fra anden finansiel rådgivning i øvrigt og være til en nærmere specificeret pensionskonto, men det er den ikke reelt i pengeinstitutterne hvor indtjening på et produkt, som f.eks. pension, jo sagtens kan være betaling for anden rådgivning.

Da spørger i SKM2015.743.SR bliver afvist – benytter SKAT en begrundelse om at investeringsrådgiverens ydelse ikke er lig en fondsmæglers – skønsmæssig porteføljepleje. Men det er jo ikke relevant at sammenligne med om det er den samme ydelse som en fondsmæglers, men om det er samme ydelse som banken kan hæve uden afgift og dermed

også får fradrag i PAL-skattegrundlaget. Investeringsrådgiverens ydelse er lig den ydelse som banker også giver, når der ønskes individuel porteføljerådgivning – som kan hæves uden afgift.

Derfor bør udgifter til investeringsrådgivning være underlagt de samme regler – ud fra at de fra 2007 er underlagt den samme godkendelse af Finanstilsynet og udfører den samme type rådgivning som pengeinstitutterne.

Det kan godt være at kontrolfunktionen har været væsentligt mere besværlig tilbage i 90'erne, men det bør være noget nemmere i dag, med de krav der er til dokumentation af rådgivning af pensionskontoen og det kan ikke være hindring for retten til fradrag

Det kan undre at formueforvaltningsomkostninger, fortsat vil være fradragsberettigede ud fra de tanker der var om at afskaffe fradraget. Altså at motivere selskaberne til at være mere konkurrencedygtige på prisen. De er jo ganske tilfredse med den nuværende model, som skatteministeren konkluderer – men det er jo også fordi at den på meget effektiv vis holder andre aktører væk fra området, da deres omkostninger efter skat vil være væsentligt højere.

På nuværende tidspunkt er fokus inden for beskattningen på andre områder, og hvis der skal ske en ændring på dette område, skal det nok være som en del af en større skattepakke.

13.0 Perspektivering

PAL-afgiften og hvilke udgifter som kan hæves uden afgift på en pensionsordning er ikke et emne der fylder meget i borgernes bevidsthed.

Pensionsordninger er lavinteresse, og rigtigt mange borgere følger ikke med i hvilke faktorer som har betydning for deres afkast på pensionsordningerne.

Da afgiften blev indført var det en måde at skaffe finansiering til statens udgifter – og som det er vist i denne opgave er det blevet ret store beløb efterhånden som pensionsformuerne vokser.

Det er ikke nødvendigvis den bedste måde at skaffe finansieringen på, da den jo er afhængig af at der er afkast, og de finansielle markeder kan jo have store udsving.

I pensionsordninger er der fradrag for formueforvaltningsomkostninger i afkast i forhold til pensionsafkastbeskatningsloven jf. regler for skattepligtig indkomst § 6.

Omkostningerne kan desuden hæves uden afgift.

Begrænsende fortolkning af SKAT i 2001 at det i praksis kun er banker, pensionsselskaber og – fondsmæglerselskaber som har ret til at få de fordele i pensionsordninger.

Det giver en konkurrenceforvridning – og er det lig lovens intentioner – og er det SKAT der skal forvalte det.

Dermed kan investeringsrådgivere og andre rådgivere ikke konkurrere på lige vilkår i forhold til deres ydelser.

Rådgivningen skal være afgrænset fra øvrige finansiell rådgivning – men er den det i bankerne – f.eks. kan større kunder få en ”gratis” pensionsplan pga. det som bankerne tjener på forvaltning af kundens midler i pensionsdepotet.

I 2011 kom så lovforslaget om at fjerne fradragsretten – midlertidig forhøjelse 15,3 % - men kun en midlertidig forhøjelse og derefter ikke noget fradrag.

Afgiftsforhøjelsen blev så permanent – igen er det Konkurrenceforvridende i forhold til andre parter, hvor udgifterne ikke vil være fradragsberettigede – og det er jo ikke vedtaget af folketinget??

Hvis der nu havde siddet nogen investeringsrådgiverfirmaer som havde ønske om at gå ind på dette marked, ud fra hvad der var hensigten da loven blev vedtaget, så har det i hvert fald fået væsentligt sværere betingelser.

I praksis betyder det jo også at det beskytter de danske bankers indtjening på pensionsordninger, i forhold til indenlandske aktører, men også andre aktører i EU.

Med udviklingen på investeringsmarkedet med selvbetjening, eksterne investeringsrådgivere og nok også snart computere som hjælper dig med at placere pengene rigtigt virker det som en gammeldags holdning til hvad der kan fratrækkes, og hindrer reelt set en produkt- og rådgiverudvikling på området.

14.0 Litteraturliste

Love, bekendtgørelser, lovforslag mv. – kronologisk efter dato

lov nr. 428 af 26.6.1998

lov nr. 1294 af 20 december 2000

Konkurrenceredegørelse 2008, fra Konkurrencestyrelsen

Forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven mv. Lovforslag L28 fremsat 21. nov. 2011

Betænkning afgivet af skatteudvalget den 15. december 2011 til lovforslag L28 Folketinget 2011-12

Bøger og rapporter:

1. Håndbog om beskatning af investeringsforeninger og deres investorer
Af Kjeld Bergenfelt og Michael Petersen
2. Grundlæggende pensionsbeskatning af Mie Paludan
3. Analyse af beskatningen af investeringsinstitutter og deres investorer 2015
Rapport 6. november 2015, skatteministeriet.
4. Investeringsforeningsret: Hanne S. Birkmose, Martin Chr. Kruhl og Liselotte Madsen
5. Pensionsafkastbeskatningsloven med kommentarer af Kjeld Bergenfelt og Tove Winther Jensen
6. Pensionskommisionen – internationalt anerkendt, men ikke problemfrit
7. Retskilder og Retsteorier, Ruth Nielsen og Christina D. Tvarnø
8. Lærebog om indkomstskat, Aage Michelsen
9. Pensionsbeskatningsloven med kommentarer af Ole Andreasen, Kresten Fonnesbech-Wulff m.fl.
10. Det økonomiske Råd, formandsskabet, Dansk Økonomi december 1983

Anvendte afgørelser

SKM2016.156.SR	Et engelsk selskab der har tilladelse til investeringsrådgivning og køb og salg af værdipapirer og porteføljepleje får bekræftet, at de må sidestilles med et dansk fondsmæglerselskab.
SKM2015.743.SR	Forespørgsel om omkostninger til formueforvaltning til investeringsrådgiver var fradragsberettiget i pensionsordninger.
SKM2015.317.LSR	udgifter til rådgivere , herunder advokat og konsulent i forbindelse med salg af unoterede aktier en i pensionskasse.
SKM2006.409.LSR	Udgifter til ekstern formueforvaltning af aktieportefølje fuld ud fra- dragsberettiget for holdingselskab.
TfS1992, 41 DEP	Beløb til formueforvaltning kan hæves på pensionskonto uden at udløse afgift
TfS1992, 61 DEP	Hævning af midler fra pensionskonto vedrørende køb og salg af værdipapirer, skal ikke anses for hævning som udløser afgift.

Links:

<http://www.skm.dk/skattetal/analyser-og-rapporter/ska%CF%84/2002/april/ska%CF%84-april-2002/beskatning-af-pensionsafkast>

<http://www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/l28/spm/42/svar/842734/1055669.pdf>